

Propostes de la Comissió d'Energia

13 de setembre de 2021

La crisi dels preus de l'electricitat

0. Introducció

Aquests últims mesos hem assistit a una escalada en els preus finals del Mercat Majorista que ha comportat un fort augment en els preus en el Mercat Minorista, especialment en el mercat regulat PVPC (Preu Voluntari per al Petit Consumidor) i, per tant, un augment molt rellevant en la factura de l'electricitat en els consumidors finals. Aquest augment sostingut en els preus ha posat en alerta a la societat en general, i ha ocupat i preocupat a la Comissió d'Energia dels Enginyers Industrials de Catalunya. Donat lo profund i persistent d'aquesta crisi, es planteja un dilema: ens trobem davant d'una simple crisi de preus o realment ens enfrontem a una crisi del sistema?

Tots els factors que envolten l'actual crisi fan pensar que es comencen a posar de manifest els problemes que el Sistema Elèctric patirà en el seu transit des del model actual al model descarbonitzat que preveu el PNIEC, en el qual les energies renovables, la parada de les nuclears i la utilització marginal de les centrals de cycle combinat, seran al centre del mix del sistema elèctric en l'horitzó del 2030.

Cal fer allò que no s'ha fet fins ara, és a dir, anticipar-se a les problemàtiques derivades d'aquesta transició i si, com sembla ja evident, la crisi de preus és un dels factors de la fallida sistèmica, s'han d'acompanyar les ineludibles actuacions urgents, de mesures de caire mes global i profundes.

1. Consideracions

Factors que afecten al preu resultant en el Mercat Majorista de la electricitat

El preu del Mercat Majorista ve marcat pel preu de l'últim equip generador que ha sigut cassat en les subhastes diàries entre oferta i demanada, i que, d'acord amb el mix de generació del Sistema Elèctric peninsular, són les centrals de cycle combinat. Per tant, el preu resultant del Mercat Majorista està afectat de forma directa pels preus de la generació marcats pel preu del gas natural i el cost dels drets d'emissió de CO₂.

El preu de gas natural que apliquen les centrals de cycle combinat que cassen el preu de la subhasta del mercat majorista elèctric, és el que resulta del MIBGAS (Mercado Ibérico del Gas), un mercat secundari i molt reduït on es transaccionen els excedents del mercat més estable, per aquelles operacions que resulten més impredecibles, com és el

cas d'alguna d'aquestes centrals, que teòricament no pot determinar amb antelació si funcionarà i en quin volum ho farà.

El preu del gas natural s'ha multiplicat per 2,65 des de l'abril d'aquest any i en aquests moments, les expectatives internacionals, ens porten a pensar que els preus seguiran augmentant.

Pel que fa als drets d'emissió, aquests han tingut una pujada sostinguda des de principis de 2020 fins a dia d'avui. El preu de la tona de CO2 s'ha multiplicat per 2,55 des de principis del 2020, i per 1,85 des de principis del 2021. Les previsions són que els preus seguiran amb la mateixa tendència a l'alça. Cal interpretar els drets d'emissió de CO2 com una forma d'incentivar la descarbonització del sistema i accelerar així el desenvolupament d'energies renovables per reduir les emissions i els seus costos associats a mig i llarg termini.

Diferències de preus en el Mercat Majorista amb altres països europeus

Els preus en altres països europeus són sistemàticament més baixos que a Espanya degut, bàsicament, a la baixa capacitat d'intercanvi del sistema peninsular amb els altres sistemes europeus amb mix energètics i amb mercats i interconnexions més diversificats. Això fa que els preus quedin, gairebé a totes les hores, per sobre dels d'altres països europeus. Un augment de la capacitat d'intercanvi, especialment amb França, comportaria una major uniformitat de preus amb els nostres veïns europeus.

2. Propostes de mesures del Col·legi d'Enginyers Industrials sobre preus de l'electricitat

Per tal de controlar la crisi dels preus de l'electricitat, els Enginyers Industrials plantegen un seguit de possibles mesures que volen aportar al debat. Mesures unes de caràcter conjuntural i altres estructural, entenent que tant unes com les altres caldria prendre-les de forma urgent i així permetin iniciar ja la reducció dels preus del Mercat Majorista i el seu impacte sobre els preus que els consumidors finals (domèstics i industrials) paguen per l'energia en els seus rebuts.

Mesures a curt termini

- Estudiar un nou sistema de translació del valor del preu en el Mercat Majorista en el PVPC aplicat en el Mercat Minorista. Cal aplicar fórmules que facin que la repercussió sobre el PVPC sigui menys abrupta, com podria ser una ponderació quadrimestral. Cal recordar que a Europa l'estat espanyol és l'únic que aplica un procediment de trasllat diari del preu del mercat majorista als consumidors domèstics.

- Consolidar l'IVA al 10% sobre les factures de clients amb potències contractades inferiors a 10 kW. Aquesta mesura és un mínim, i caldria aspirar a arribar a un IVA de 4%, com és el cas en d'altres països europeus.
- Modificar el repartiment, tant a priori com a posteriori, i si cal amb caràcter transitori, dels drets d'emissió de CO2 actuals, per tal d'augmentar-ne l'assignació a les centrals de cicle combinat, impactant directament en el seu preu que, al cap i al fi, és el que sovint acaba marcant el preu al Mercat Majorista.
- Refinançament del deute del dèficit tarifari del Sistema Elèctric, augmentant el termini de liquidació previst pel 2028 i aconseguir, d'aquesta manera, reduir les anualitats, amb un efecte directe sobre la factura a través dels càrrecs. Cal recordar que a 2020 el dèficit tarifari és de 14.294 M€.

Mesures dins del curs 2021-2022

- Incidir en el cost de la generació per tal de reduir els preus de l'energia pel consumidor final reforçant l'autogeneració en si mateixa i totes les activitats relacionades amb ella, com són:
  - Afavorir l'autoconsum
  - Eliminar les restriccions legislatives en l'estructuració actual de l'autoconsum associades a les distàncies físiques entre producció i consum
  - Estimular i facilitar la venda dels excedents vessats a la xarxa, eliminant les restriccions en la seva valoració
  - Desplegar la normativa relativa a les comunitats d'energies renovables
  - Revisar la fiscalitat associada a l'autoconsum
  - Desenvolupar el marc normatiu dels agregadors de carregues autoconsum-demanda
- Escurçar els terminis de la planificació elèctrica, que avui estan en 5 anys i requeriria d'una capacitat de resposta molt més àgil i dinàmica.
- Accelerar la tramitació del projecte de Llei que actua sobre la retribució del CO2 i que té com objectiu reduir el preu final en el Mercat Majorista, reduint la retribució de la generació nuclear i la hidràulica.
- Accelerar l'augment de la interconnexió i capacitat d'intercanvi amb Europa amb l'objectiu d'aconseguir un major equilibri de preus entre la resta de països europeus i Espanya.
- Aprovar una llei que permeti actuar de forma competitiva a l'emmagatzematge i el bombeig com a nous elements en el Sistema Elèctric. Les inversions en bombeig requereixen períodes llargs de construcció i requereixen d'un marc estable i d'eines per assegurar la seva viabilitat, que han de venir de la mà d'una nova llei.

- Revisió per la CNMC dels criteris de separació d'activitats (generació, distribució comercialització) entre grups empresarials, amb l'objectiu de reduir al màxim les posicions de domini en el sector elèctric, facilitant l'entrada de nous grups europeus independents.
- Aquestes mesures, entre d'altres, permetrien a criteri de la Comissió d'Energia una eficaç correcció dels efectes de la crisi actual i l'adequació del sistema elèctric als objectius marcats en el PNIEC en un marc europeu equitatiu i raonable.

Comissió d'Energia
Enginyers Industrials de Catalunya